

RECCE REPORTS

● う A P A N

Japan na de Phantom... waarom naar Japan gaan als je in Engeland of Duitsland ook Japanse fighters, tankers en transportkisten kunt fotograferen? Het antwoord is simpel: in Japan zie je veel meer van al dit moois! Daarom besloten we om met zijn drieën Japan opnieuw te bezoeken in het na-Phantomse tijdperk. We beperkten onze trip tot een drietal bases omdat we ook wat cultuur wilden opsnuiven. Je wordt een dagje ouder hè...

Bij de voorbereiding van de trip hielden we rekening met de open dag op Iruma Air Base die op zondag 2 november gepland stond. We wilden daarnaast twee volle dagen op Hyakuri Air Base zijn en twee dagen op Komatsu Air Base. Verder moesten we bij onze 11-daagse trip rekening houden met de oversteek over het eiland Honshu van Tokio naar Komatsu en weer terug. Die trip neemt met de auto zo'n zeven uur in beslag. Na het opstellen van het reisschema was het tijd om vliegtickets te boeken, auto te huren en een internationaal rijbewijs te kopen.

De heenreis

Halverwege dinsdagmiddag 28 oktober 2025 startte de langgekoesterde trip vanaf Schiphol

met een rechtstreekse vlucht per Boeing 777-200 richting het oosten. De vlucht, die 13 uur duurde, verliep probleemloos en aan het einde van de woensdagochtend arriveerden we op Narita Airport. Deze luchthaven ligt zo'n 70 kilometer vanaf het centrum van Tokio. We hadden -uit eerdere ervaring- verwacht zo door te kunnen lopen bij binnenkomst in Japan, maar inmiddels begint het daar te lijken op een Amerikaanse immigratiesituatie: lange wachtrij, schreeuwende ambtenaren, automaten om vingerafdrukken te maken en tot slot langs de immigratieambtenaren. Die zijn gelukkig niet zo onbeschoft als hun Amerikaanse collega's.

Na het ophalen van de koffers, hebben we als eerste onze pocket WiFi opgehaald, zodat we

Twee Mitsubishi F-2A's, genomen vanaf de befaamde torens van Hyakuri, taxiën uit voor een trainingsmissie over Honshu eiland. Het enorme platform is wel erg leeg na het vertrek van de Phantoms.

overal in Japan internet hadden tegen lokaal tarief. Dat werkt eenvoudig, snel en is superhandig onderweg. Vervolgens naar de balie van de huurauto. Daar stond alleen een telefoon op met een nummer dat gebeld moest worden. Degene aan de andere kant van de lijn herkende direct onze namen en vertelde dat een busje ons over 10 minuten zou ophalen. En zo geschiedde. Vlot naar het verhuurterreintje buiten Narita waar alle formaliteiten efficiënt werden afgehandeld. Onze auto stond al klaar voor de deur. Alles inladen en de navigatie instellen. Dat werkte heel goed met de locatiecodes die we van tevoren op internet hadden opgezocht. Goed opletten dat we links moesten rijden en op pad naar Hyakuri, een civiel en militair vliegveld.

In de middag sta je prima tegenover de torens om met de zon in de rug startend en vertrekkend vliegverkeer te nemen.

Het 'heiligdom' bleek nog verder volgebouwd met stellages en steigers om van daaraf foto's te maken. Wel apart, want de gouden dagen van dit vliegveld zijn echt voorbij. Van drie squadrons met Phantoms terug naar één squadron (3 Hikotai) met F-2 'Viper Zero's'.

Het aantal vliegbewegingen was in de ochtend erg beperkt: twee verschillende T-4's, een blauwe U-125 en helaas een missie van maar twee F-2's. Maar kwaliteit gaat hier boven kwantiteit, want deze kisten konden we echt prachtig knippen. Er landden ook nog vier F-2's die blijkbaar ergens anders waren geweest. Aangezien het om uiterlijk 13:00 uur op de torens wel gebeurd is qua goed licht hebben we het heiligdom verlaten. Eerst even langs de 7-Eleven om wat te drinken en sandwiches te kopen en daarna door naar de overkant van het veld.

We arriveerden wat later dan gepland, maar we hoopten toch nog wat kisten in het late middaglicht te kunnen platen. Onderweg bij een bouwmarkt drie kleine keukentrapjes gescoord om over de hekken te kunnen fotograferen. Uiteindelijk arriveerden we rond 15:30 uur bij de basis. De zon begon al aardig te zakken. Er gebeurde weinig totdat ineens de deuren van de scramble hangaars opengingen en twee Mitsubishi F-2's, de Japanse F-16, tevoorschijn kwamen. Lekker! In de laagstaande zon onze eerste Japanse kisten vast kunnen leggen. Daarna was het gebeurd met het licht en zijn we naar ons hotel in Ishioka gereden, op zo'n 15 minuten van het veld. Ondanks de korte afstand duurde de trip toch wat langer dan normaal in Nederland omdat je in Japan buiten de bebouwde kom maar maximaal 50 km mag rijden en daar houden de Japanners zich ook goed aan. 's Avonds door wat verduisterde woonwijken gelopen en een restaurant gevonden waar we lekker -en voor weinig geld- hebben gegeten.

Daarna retour hotel en het mandje in: het overslaan van een nachtje hakte er toch wel in.

Hyakuri Air Base

De volgende ochtend vroeg uit de veren en snel naar het ontbijt. Vooral veel Japans eten (soep, rijst etc.) en een beetje Europese kost. Alleen is het nogal lastig om een croissant open te snijden en te beleggen met alleen een vork en stokjes. Om 7:15 uur zaten we in de auto. We hadden met de beheerder van het stukje heilige grond met de befaamde torens van Hyakuri afgesproken per mail dat we vandaag en morgen om 8:00 uur bij het hek zouden zijn. Maar om 8:10 uur nog niemand en dat was vreemd: te laat komen is niet erg Japans. Op het hek stond wel een telefoonnummer maar dat werkte niet. Gelukkig stond het telefoonnummer van zeven jaar geleden nog in de telefoon en dat werkte wel! De beheerder had zich vergist en dacht dat we pas in november zouden komen. Hij zou er met een kwartier zijn en die belofte kwam hij na.

De middagmissie was ook weer geen vetpot. Een T-4, een Huey en twee F-2's. Wel hadden we prachtig uitzicht op de rijzende maan die al vroeg aan de hemel stond. De F-2's maakten er bij terugkomst nog wel een feestje van doordat ze doorlopend doorstarts maakten en daarbij ook de maan kruisten wat natuurlijk altijd leuk is voor de plaatjes. Om 15:45 uur was het klaar. We hadden qua weer een prachtige dag: de hele dag volop zon, maar wel een harde en koude wind. Wat opviel was dat er heel weinig spotters waren. Slechts één Japanner bij de torens op deze dag en de dag erop helemaal geen andere spotters. 's Avonds heerlijk gegeten bij een restaurant waar je zelf je vlees moest bereiden via een brander in het midden van de tafel. Het was een 'all you can eat'-principe. Je bestelde via een iPad gedurende een bepaalde tijd wat je wilde eten en voor je het wist stond het op tafel. Daarna ging je het zelf bereiden. Echt heel veel keuze en erg lekker.

De U-125(A) wordt in Japan onder andere gebruikt voor calibratievluchten en seach-and-rescue missies.

De Kawasaki T-4 kom je overal tegen in Japan. Op Hyakuri kwam deze trainer van 32 Kyoiku Hikotai (Hamamatsu Air Base) op bezoek.

3 Hikotai op Hyakuri beschikt ook over enkele tweezits F-2's, de F-2B. De F-2 is afgeleid van de F-16. De bijnaam van de F-2 is Viper Zero.

Ook drank en dessert zaten bij de prijs in. Na afloop maar € 68 betaald voor drie personen.

De volgende dag weer op tijd naar Hyakuri. De eerste F-2 vertrok al vroeg naar de open dag van Iruma en vrij snel daarna volgde een missie met drie F-2's onder prima weersomstandigheden. Daarna bleef het lang stil met F-2's. Tussendoor nog een bezoekende T-4 en een lokale UH-60J. Pas om 11.45 uur gingen er nog vier F-2's uit. Intussen was het aardig betrokken en grijs, en begon het zelfs te regenen. Omdat het weer niet zou verbeteren en omdat we nog een aardig stuk naar Iruma moesten rijden, zijn we vertrokken. Nog even langs het legerhelikopterveld Kasumigaura gereden. Helaas had het weekend daar zijn intrede al gedaan en gebeurde er niets.

Dat was wel heel spijtig, want je kunt er prachtig staan. Het veld ligt echt helemaal tussen de huizen in; kennelijk klagen Japanners niet over geluidsoverlast. Zonder veel oponthoud aan het einde van de middag bij ons hotel in Kawagoe -een satellietstad van Tokio- aangekomen. Het hotel ligt boven het metrostation, waarvandaan je in 10 minuten bij Iruma bent. Het regende inmiddels onophoudelijk. Bij onze verkenning van de buurt liep werkelijk iedereen met een paraplu, behalve die drie domme Hollanders. Veel winkels in de buurt, waaronder één van drie verdiepingen, vol met alleen maar grijpautomaten zoals wij die van de kermis kennen. Daar zijn Japanners blijkbaar dol op. Ieder apparaat heeft zijn eigen kleurtjes en speelt zijn eigen liedje. Als je prikkelgevoelig bent kun je hier beter wegblijven.

Tokio

De volgende dag was het zaterdag 1 november en was er niets te doen qua vliegtuigen. Daarom hadden we besloten om het centrum van Tokio te bezoeken. Dat is echt een belevenis. De metroritten alleen al! Iedereen is super gedisciplineerd en wacht netjes op zijn beurt om in te stappen. Verder eet of drinkt niemand in de metro. Alhoewel het vroeg in de ochtend was, bleken zitplekken al niet meer voorhanden. Ons meegenomen ontbijt konden we daardoor pas nuttigen toen we het megagrote centraal station in Tokio uit waren gelopen. Met de vuilnis van het ontbijt hebben we vervolgens de hele dag rondgelopen want er is in Japan werkelijk geen enkele prullenbak op straat te bekennen. Iedereen neemt zijn afval mee naar huis! Hoogtepunten waren voor ons het uitzicht over de stad vanaf de Mori Tower, Shibuya crossing (het drukste zebra-pad ter wereld waar elke twee minuten tussen de 1.500 en 3.000 mensen oversteken) en de Senso-ji tempel. Met zeer vermoeide voeten 's avonds per metro weer terug naar het hotel om ons voor te bereiden op de open dag van Iruma.

Open dag Iruma Air Base

Op de zondagochtend van 2 november vroeg met metro mee om twee haltes verder uit te stappen vlakbij Iruma Air Base. Achter het sta-

tion zouden pendelbussen klaar staan voor de transfer naar de basis. Maar toen wij aankwamen was het busstation helemaal leeg. WTF...in goed Japans! Er hing wel een papier met Japanse tekst. Telefoon ervoor gehouden en Google Transfer erop losgelaten: "Tijdens de open dag van 3 november verwachten we grote drukte." Huh, 3 november??? Het was toch 2 november!??? Kennelijk was het evenement een dag verplaatst naar een nationale feestdag en hadden de organisatoren vergeten om ons te informeren. Verschrikkelijk balen: maandag 3 november was voor ons een reisdag en die konden we niet omruilen. Enigszins depressief geraakt, besloten we eerst maar eens het meegenomen ontbijt te nuttigen en alternatieven te bedenken. Al kauwend op een broodje zagen we opeens iets opvallends: een Japanner met fototas op de rug en een trapje in zijn hand. Dat moet wel een spotter zijn! De man liep richting het vliegveld en we besloten hem te volgen. Bij een stoplicht moest hij wachten en we spraken hem aan. Hij bleek een oud leraar Engels te zijn en we konden elkaar dus gemakkelijk verstaan. Hij was inderdaad spotter. Het bleek dat vandaag Blue Impulse, het demo team van de Japanse luchtmacht, zou arriveren en 's middags ging oefenen. Bij ons klarde de stemming meteen op: we zouden toch nog vliegtuigen zien vandaag! De spotter nam ons mee naar een straat langs de baan waar we ook zonder trapje prima konden fotograferen in de lucht. En we konden ook nog een mooie Japanse C-130 op het platform nemen. In de loop van de ochtend arriveerde volgens de voorspelling het Blue Impulse team met hun blauw/wit gekleurde T-4's. Daarnaast kwamen er ook nog twee C-2 transportkisten binnen. Mooie bijvangst! 's Middags gingen de Blue Impulse piloten inderdaad oefenen en zo werden we getraakteerd op een puik show. Mooie plaatjes kunnen schieten tijdens de show en in de landing. Waarschijnlijk mooier dan op de open dag zelf. Verder bleken fighters de grote afwezigen op de static show, zo zagen we: alleen de F-2 van Hyakuri was er en geen F-15 of F-35. Na de oefensessie was het over en zijn we teruggegaan naar Kawagoe, samen

Van buiten het hek was deze C-130H van 401 Hikotai (Nagoya Air Base) op de static van de open dag prima te fotograferen.

met duizenden toegestroomde toeschouwers. Om ons geluk te vieren zijn we een Japanse bar ingegaan om erachter te komen dat daar nog volop gerookt mag worden! In de grote steden en drukke wijken mag dat niet. Uche, uche...

Komatsu Air Base

Op maandag stond de oversteek dwars over het eiland Honshu op het programma om naar Komatsu te rijden aan de westkust. Omdat het een nationale feestdag was, waren vliegbases gesloten en hoefden we ons dus niet te haasten. We besloten om de snelweg zoveel mogelijk links te laten liggen en binnendoor te rijden. Dan konden we genieten van de mooie herfstkleuren en we konden wat Japanse cultuur opsnuiven. We stopten onder andere in de stad Ueda -waar de overblijfselen van een Samoerai kasteel staan- en bij de rijstplateaus in de valleien van de Japanse Alpen. Het was een prachtige rit met afwisselend zon en regenbuien. In de middag begon het echt te plenzen en hebben we het laatste stuk via de snelweg gereden. Ons hotel bij Komatsu lag naast de afslag van de snelweg. Snel ingecheckt en van 17:00 tot 20:00 uur bleek het

happy hour te zijn met gratis drank. Daar hebben we uiteraard gebruik van gemaakt. Daarna zijn we naar de stad gereden om te eten bij een Indiaas 'restaurant': drie tafeltjes en een winkelgedeelte. Alles halal maar erg lekker. De rekening was slechts € 24. Daarna in het donker nog een verkenningmissie uitgevoerd bij het vliegveld en een bakkie met wat lekkers genomen bij de lokale Starbucks.

Op dinsdag vroeg wakker. We wilden om 6:45 uur ontbijten. Veel variatie dit keer met lekkere chocolade broodjes, croissants en dergelijk. Daarna richting het vliegveld. Het veld herbergt drie squadrons met Mitsubishi F-15J/DJ's: 303 en 306 Hikotai en de Hiko Kyodogun, de Aggressor eenheid. 303 Hikotai beschikt inmiddels ook over een aantal F-35's. Eerst maar naar de officiële spottersplek, het Komatsu Skypark Hill of Harmony net ten noorden van baankop 24. Om 7:45 uur waren we present en ja hoor, de eerste F-15's gingen er al uit. Helaas wel met de voor fotografen verkeerde wind. Start en landing gebeuren dan vanaf de kant van baankop 06. Dat is voor foto's nemen in de landing een stuk lastiger en minder mooi. Je staat langs een drukke

Overzicht Komatsu AB aan de 06 kant, eigenlijk maar één plek waar je kunt staan, in de berm langs de weg. Tussen de bomen, struiken en hoogspanningsmasten door kun je de F-15's toch mooi vastleggen.

weg met weinig ruimte in de berm en elektriciteitspalen en bosjes staan in de baan van de landende vliegtuigen. We zijn vanaf het Skypark een stukje doorgereden zodat je net ten zuiden van baankop 24 staat, in de hoop daar nog wat in de start te kunnen nemen. Dat was kansloos, de kisten zaten al redelijk hoog. Maar als ze van de 24-kant landen, sta je daar wel prachtig. Juist toen we besloten om de andere landing op te zoeken zagen we al vier Eagles terugkomen. Toch maar naar de 'slechte' 06-landing gegaan voor de andere Eagles die wegwaren. Met veel pijn en moeite een plekje gevonden. Na een half uur wachten kwamen

ze eraan maar landden ze ineens weer van de andere 24-kant! Dat leverde een paar onvervalste Hollandse krachttermen op.

Dus nu zeker al acht F-15's gemist. Dan maar weer terug naar de goede 24-landing en gelukkig bleven ze die een paar uur gebruiken, waardoor we aardig wat moois hebben kunnen nemen: veel Eagles, een T-4 en een U-125. Het was opvallend hoeveel lokale spotters er waren. Echt wel een man of 40. Maar blijkbaar vielen wij toch wel op, want bij dat plekje in de landing staat een camera op een paal.

Op een gegeven moment zagen we die camera in onze richting draaien en nog geen 10 minu-

Eén van de prachtig beschilderde F-15DJ's van de agressor eenheid op Komatsu in de landing aan de 06 zijde.

ten later stond er een 'man in black' voor onze neus. Hij was van de veiligheidsdienst. Reuze vriendelijk en beleefd, maar hij wilde wel van alles weten. We hadden gelukkig kopieën van de paspoorten meegenomen dus dat scheidde hem heel wat overschrijfwerk. Na 10 minuten was hij klaar en konden wij ons ding weer doen. Maar 5 minuten later was hij er opnieuw omdat hij vergeten was info van de huurauto op te nemen. Hij nam een foto van de auto en daarna hebben we hem niet meer gezien.

Rond 15:00 uur draaide de wind weer waarop we besloten naar de passagiersterminal van het civiele gedeelte te gaan. Eigenlijk nog wat te vroeg qua zon maar wel leuk om alle actie te volgen, waaronder een binnenkomende Japanse Hercules. Vanaf het buitendek heb je bovendien prachtig uitzicht op de bergen met wederom de rijzende maan. We zijn op de terminal gebleven tot het helemaal donker was. Ze waren toen nog steeds volop aan het vliegen. Ook twee Japanse F-35's gezien. Dat is toch een tegenvaller als je het vergelijkt met de prachtige F-15J's, waaronder een paar schitterend gekleurde Agressor Eagles. In ieder geval wel veel mooie foto's kunnen maken deze dag. Daarna naar ons hotel voor het happy hour en vervolgens uit eten. We hadden op het internet een kiprestaurant met goede recensies gevonden. Volgens het menu zouden we op houtskool gebakken kippendijen krijgen en wat sateetjes met friet. De kippendijen waren werkelijk niet te eten. De smaak was goor en het was zo taai dat je het idee had dat je op PTT-elastieken zat te kauwen. Waarschijnlijk waren het dijnen van een hele oude kip. De saté en frietjes waren okay, maar al met al niet genoeg voor de rest van de avond. Daarom bij Starbucks nog maar een donut bij de koffie genomen.

Overzicht Komatsu AB aan de 24 kant, 1-passagiersterminal, 2-landing aan de 24 kant waar wij gestaan hebben en 3- is de officiële spottersplek. De onderste foto is genomen vanaf het buitendek van de passagiersterminal.

Op woensdag begonnen de F-15's later met vliegen. We waren naar de 24-landing gereed. Daar was slechts één oude spotter paraat,

die er de dag ervoor ook was. Hij was bezig om water te koken en toen hij ons weer zag ging hij gelijk koffie maken voor ons. Wat een aardigheid. Helaas vlogen ze vandaag de hele dag met de andere wind zodat we op zoek moesten naar de juiste plek aan de 06-kant. Dat viel dit keer mee want toen we erheen reden zagen we al voldoende lokale spotters staan. Daar redelijk wat mooie platen kunnen nemen van Eagles en T-4's. Vervolgens weer terug naar de 24-kant voor wat startplaatjes.

Rond het middaguur begon de bewolking de overhand te krijgen en zijn we, na de aanschaf van sandwiches, naar de terminal gegaan. Daar zijn we de rest van de middag gebleven. Lekker luxe spotten: stoeltjes, hele schone wc's, dranken- en ijsautomaten. Heerlijk. Tot onze verrassing stond er ook nog een C-2 op het militaire platform, die gelukkig snel vertrok. Prima te platen.

Om 15:00 uur was de eerste middagwave terug en -ondanks dat er vast nog heel veel gevlogen zou worden- hielden we het voor gezien. Mooier zou het niet meer worden. We hadden nog 1,5 uur voor het donker werd, dus gingen we nog snel even naar het strand en hebben we de aangrenzende woonwijk bezocht. Heel gaaf om daar nog even rond te lopen: smalle straatjes, houten woningen en tempeltjes. 's Avonds naar het echte centrum van Komatsu gereden. Lekker gegeten: een soort nasi, twee stukken kip en dumplings. Was prima en vulde uitstekend. Daarna nog even naar de Starbucks. Een andere dit keer. Deze zat in een prachtig modern en megagroot winkelcentrum. Daarna naar het hotel. In dit hotel slapen ook veel bouwvakkers, dus hebben we onze trapjes maar tegen een paal gezet. Iemand zal ze wel meenemen.

We hadden ze niet meer nodig, want de volgende dag zouden we terugrijden naar Narita Airport. En omdat het ruim zeven uur rijden is, besloten we om niet meer opnieuw naar Komatsu Air Base te gaan. Op tijd gaan slapen want de intensieve dagen eisten hun tol.

Komatsu is 'Eagle heaven', zoals deze foto wel bewijst. De lokale Eagles (hier een F-15DJ van 306 Hikotai) vlogen de hele dag af en aan tot 's avonds 21:00 uur toe.

De terugreis

Op donderdag teruggereden via de snelweg richting Tokio. De snelweg loopt dwars door het wintersportgebied bij Nagano. Onderweg uitgestapt bij een grote parkeerplaats waar je met mega lange roltrappen naar boven gaat en op een plateau belandt met een groot restaurant en het vertrekpunt van de skiliften die je de bergen in brengen. De liften deden het nog niet, dus maar lekker geluncht in het restaurant. Zonder files uiteindelijk bij Narita Airport aangekomen waar het wel erg druk was. File rijdend uiteindelijk bij ons hotel gearriveerd dat pal aan één van de start-/landingsbanen lag. Vanuit je hotelkamer kon je er prima spotten. Op loopafstand van het hotel zat een restaurant. Na 20 minuutjes wachten was er plek. Bestellen ging via aanwijzen van plaatjes en Google Translate. Alle drie wat anders genomen (kip, kotelet en tonijn), twee grote salades en drie erg grote porties friet. Daar lekker met z'n drieën van zitten peuzelen.

Op vrijdagochtend na het ontbijt de koffers

ingepakt en uitgecheckt. We moesten de auto met volle tank inleveren, dus eerst naar een tankstation dat we van de verhuurder hadden doorgekregen. Ondanks dat het een zelftank was kwam een medewerker naar buiten om helemaal uit te leggen hoe we het moesten doen. Bij vertrek stonden hij en zijn collega te buigen als knipmessen. Vervolgens naar het autoverhuurbedrijf dat ons weer keurig per busje bij de luchthaven afzette. Om iets na 13:00 begon het boarden. Tot onze verrassing vlogen we opnieuw oostwaarts, dus richting Alaska en Groenland. Zo hebben we op deze trip dus een rondje om de aarde gevlogen! Gedurende de vlucht kwam een stewardess opeens melden dat aan onze kant het Noorderlicht te zien was. Snel raamklepje omhoog en inderdaad, werkelijk prachtig groen licht. Daarna weer wat dommelen/slapen tot we vrijdagavond rond 19.00 uur op Schiphol landden. Daar ging alles heel vlot zodat we een half uurtje later de vakantie afsloten. Wat een fantastische trip was dit weer, zowel qua vliegtuigen als cultuur en natuur!

Ook de Japan Air Self Defense Force heeft F-35's aangeschaft. Op Komatsu beschikt 303 Hikotai inmiddels over een paar toestellen. Wel erg saai uitgedost in vergelijking tot de Eagles.